

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 38.

Vtorik 13. Velkiga travna

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blavniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajta še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti zneso 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

N a z n a n j e.

14. decembra pr. l. je hotel 17 let stari fant Martin Krajnc in 70 let stari sivček Martin Majer iz spodnjih Ribič v županiji Velikavas s majhinem čolniku pri mlinu Jožefa Jenka Savo prestopiti.

Ker se je čoln močno od brega odrinul, se povezne, in oba padeta v globoko derečo vodo.

Mlinski hlapec, Matija Hribar iz zgornjih Ribič rojen, to nesrečo vidši, se koj pripravi, akoravno ni znal plavati, ta dva nesrečna rešiti. Z lastno nevarnostjo si upa na oskih dilah v globoko vodo.

Sivček Martin Majer, kterege je voda naprej zanesla, je utonil, Martina Krajncja je pa serčni in pogumni Matija Hribar srečno iz vode zlekel in mu na tako vižo življenje rešil. To ljudoljubno ravnanje, ki očitno spoznanje obilo zasluži, se s pristavkom naznani, da je Matiju Hribarju tudi deželno poglavarstvo z raspisom od 23. aprila t. l. št. 3484 postavno plačilo od 25. gold. spoznalo, ki se mu je tudi odrajtalo.

C. k. okrajno poglavarstvo v Kamniku 29. aprila 1851.

Pavič.

O z n a n i l o.

Njegovo veličanstvo je po najvišjem sklepu od 28. marca t. l. po najponižnišem prednašanju ministerstva kupčije in ministerstva zunanjih zadev pečavnika general konsulata v Beirutu, Augusta Lenk od Wolfsberg za cesarskega namestnika konsula v Vidnu in bivšega tergovca Jurja od Maxtyrt za cesarskega honorarnega namestnika konsula v Zofii, oba s plačo te stopnje imenovati blagovolilo.

Ljubljana 2. maja 1851.

Gustav grof Chorinsky s. r.,
poglavar.

Njegovo veličanstvo je po najvišjem sklepu od 7. maja t. l. šolskega svetovavca in gimnazjalnega ogleda za Štajarsko, Koroško in Krajnsko, dr. Jovana Klemana za oddelknega svetovavca pri ministerstvu uka in bogočastja izvoliti blagovolilo.

Danes bo XIX. del III. tečaj 1851 dežel-niga zakonika in vladniga lista za Krajnsko izdan in razposlan.

Ljubljana 9. maja 1851.

Od c. k. vredništva dežel-niga zakonika in vladniga lista za Krajnsko.

9. maja 1851 je bil XIX. del, III. tečaj dežel-niga zakonika in vladniga lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Razpis ministerstva za kupčijo, obertnost in javne stavbe, od 8. Februarja 1851, katerim se razglasi poštna in brodarstvena pogodba med Avstrijo in gerškim kraljestvam.

10. maja 1851 bo v c. k. dvorni in deržavni tiskarnici na Dunaju XXXII. del obėniga deržavniga zakonika in vladniga lista in sicer v edino-nemškem kakor tudi v vsih devetih dvojnih izdanih izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 105. Razpis ministerstva kupčije od 19. aprila 1851, s katerim se po najnajvišjem sklepu od 8. aprila 1851 plačilo morskih svetilnikov v avstrijskih pristanišcih vredi.

Št. 106. Ukaz ministerstva bogočastja in uka od 25. aprila 1851, zadevajoč vprašanje kako se ima z štiftengji in šolskimi milovšnjami ravnati, ki so bile namenjene za poprejšne modroslovske učilnice.

Št. 107. Ukaz ministerstva pravosodja od 2. maja 1851, s katerim se cesarski ukaz od 16. marca 1851 pospešenje opravil pri grunt-nih bukvah tudi za Terst, Gorico, Gradiško in Istrijo v moč vpelje.

Št. 108. Ukaz ministerstva pravosodja od 3. maja 1851, po katerem se odločbe naznani, kako se imajo vradniki ali služabniki javnih opravil pred kazensko sodništvo poklicati.

Št. 109. Razpis ministerstva denarstva od 3. maja 1851, po katerem se ravnanje 1. maja 1851 pod redno številko 303 srečkanih obligacij po posredovanju hiš Osy in Goll prejetega posojila po tri in pol, štir, štir in pol in pet procentov naznani.

S tem delom vred bodo tudi podobne k VII. delu obėniga deržavnega zakonika in vladnega lista od leta 1851, po cesarskem patentu od 25. decembra 1850 naznanjenega razprostenja osnove cesarskega Franc-Jožefovega reda izdane in razposlane.

Potem bo ravno tu XCIX. del od leta 1850 ki je prvega augusta 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel, v madjarsko-, slovensko-, poljsko- in česko-nemškem izdanju;

CV. del, ki je sedmega augusta 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel, v talijansko-, slovensko- in česko-nemškem dvojnem izdanju;

CXXVI. del ki je 28. septembra 1850, v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel, v česko-, slovensko- in horvaško-nemškem dvojnem izdanju poslednjič.

CXXVI. del, ki je 28. septembra 1850 v edino-nemškem izdanju na svitlo prišel, v česko-, slovensko- in horvaško-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Tudi 7. maja 1851 je bil XXV. del obėniga deržavniga zakonika in vladniga lista od leta 1851, ki je 16. aprila v edino-nemškem v vsih devetih dvojnih izdanih razun romanskega v c. k. dvorni in deržavni tiskarnici na Dunaju izdan in razposlan.

Pregled zapopade se je že pri naznanenju edino-nemškega izdanja razglasil.

Dunaj 10. maja 1851.

Od c. k. vredništva obėniga deržavniga zakonika in vladniga lista.

Svilarstvo v lombardo-beneškem kraljestvu in na Tirolskem.

Da je svilarstvo zlo imenitna obertnija, pokaže izgled tistih dežel, v katerih se je ta obertnija že bolj dvignula. Take dežele so na Avstrijskem: Lombardo-beneško kraljestvo in južno Tirolsko.

Lombardia obseže 375 □ milj, kjer je 842,008 oralov polja z murbinimi drevesi nazajenih. V letu 1835 je bilo murbenih dreves 16,573,123 in razun tega brez števila germov. Prebivavcov je v Lombardii 2,600,760.

V letu 1841 se je pridelalo žide 248,000 centov, ki je znesla 29,253,589 gold v srebru. — Toraj pride na vsacega prebivavca na leto 11¹/₅ gold. in na vsak oral 7⁷/₁₀ gold. v srebru. — Bilo je potem v letu 1841 v Lombardii 3500 sviloprejnec in 38,600 kotlov za odmotavati, kar je 90,000 ljudmi delo dalo in jih redilo.

Beneško obseže 415 □ milj, prebivavcov ima 2,202,529, žida se je pridelalo 190,000 centov, ki je bila vredna 17,450,402 gold. Sviloprejnec je 2125 z 9 do 10,000 kotlov in 22,000 delavcev. Tedaj pride na vsako osebo 7²/₁₀ gold. v srebru in na vsak oral 4²/₁₀ gold.

Tirolsko obseže 300¹/₁₀ □ milj z 842,768 prebivavcev; žide je bilo ondi pridelane 30,000 centov v vrednosti 2,869,583 gold. Sviloprejnec je bilo vsih skupej 778 z 5352 kotlov; tako pride na Tirolskem na vsako osebo 3¹/₁₀ gold. in na oral zemlje 5/8 gold. v srebru.

Austrijsko cesarstvo.

Štajarska.

„Gratz. Ztg.“ piše 7. maja: Že od leta 1824 ni bilo v Celju take povodnji kakor včeraj in danes po noči. Ceste je od neslo, železnica je pretergana. Včeraj do 11. ure po noči je voda povsod rasla. Več hiš stoji v vodi. Dve steni novega gimnazija je voda poderla. Na pokopališču je tako visoko voda stala, da so trupla v mertvašnici plavale. Ako je kdo ntonil, se še ne ve.

Horvaška.

V Zagrebu se namenili narodni muzeum na delnice po 25 gold. sozidati. Do zdaj se je že 822 delnic izdalo, kar zneso 20,550 gold. Vsak dan pridejo darila obstoječe v bukvah, rudah, spominkih itd. — Za izdajo šolskih bukev je banalno svetovavstvo darilo razpisalo in sicer za tiskano polo 20 gold.

* V Zagrebu so tistega tatu zasačili, ki je v Temišvaru iz bankne denarnice 28,000 gold. ukradel. Pri njem so našli 25,000 gold. v srebru, drugih 3000 je pa že izdal.

* V Verscu je strašna toča padala, da ljudje take še nepomnijo. Bila je kakor golobje jajca.

* V „narodnih novinah“ beremo: Dr. Andrej Vojska iz Ljubljane piše društvu za jugoslavensko povestnico, da bi želim, da bi posebno

Slovinci podpirali to društvo, in ob enem, ko se za uda zapiše, obeta, da bo sestavke za društvo pisal, ako bude društvu to po volji.

To pismo je bilo z veseljem sprejeto in izjavljeno, da se bo vsacega prineska za našo povestnico, toliko bolj radovalo, ker je namenjeno v prihodnje posebno pozornost na sila važno povestnico slovenske zemlje našega naroda obračati. (Toraj domorođci, podperajmo to vevlačno nalogo, da se bo vredno izvršila.)

* „Narodne novine“ pišejo 7. t. m. Zavolj neprestanega dežja, ki že nekoliko dni v enpot lije, je Sava prestopila korito in je poplavila vse polja blizo glavnega mesta tako široko, da malokdo pomni take povodnje, zavolj tega je tudi vsako občenje z unostranskem krajem pretergana. Škoda, katero bodo divji valovi v nižjih krajih učinili, bo gotova neizmerna, in ako tako vseme še dalj časa terpi, bomo zgubili nado na blagodatno žetvo, katero nam je spomlad tako obilo obljubila.

8. t. m. piše ravno ta časopis: Velika povodenj še vedno povsod terpi, pa proti noči je voda precej padla, občenje z uno stranjo je pa še pretergano. Seli na Savi, Horvati in Dernje ste bile popolnoma v vodi. Necega potujočega konjka žandarma so valovi skonjem vred vzeli, pa nek voznik je oba smerti rešil. Od kake druge nesreče se še nič ne ve.

* Vodstvo društva za jugoslavensko povestnico je na 1. junija javni veliki zbor napovedalo v narodni dvorani. Ob enem povabi vse ude društva k zboru priti in naznani, da mora vsak, kdor hoče zgodovinske ali druge slovstvene predmete zadevajoče reči omeniti, tajnika društva, gospodu Berliču, to naznani.

Avstrijska.

„Vidensky dennik“ se veseli, da se česki jezik in slovstvo na Dunaju tako marljivo uči. Tako je na gimnaziju v Josephstadtu 50—60 učencov, ki se česki jezik z veliko marljivostjo uče.

* V „D. Z. a. B.“ se piše iz Dunaja, da angleška vlada ne bo protestirala, ako Avstrija z vsimi kronovinami v nemško zvezo stopi. — V poslednjih dneh ste se obe vladi bolj poprijaznule, kar je zlo veselo slišati. Tudi francoska vlada se je prepričala, da je najbolji se z notrajnimi zadevami pečati, kakor pa svojo reščenje v uporih iskati.

* Na 7. t. m. je predsednik državnega svetovavstva več oseb k sebi povabil v posvetovanje denarstvenih zadev. Posvetovali se bodo, kakor se sliši, o nekem predlogu ministra denarstva.

* Kupčijski oddelk kupčijske zbornice na Dunaju je ministerstvo kupčije opomnil na kupčijsko zvezo z Perzijo.

V tem pismu se nasvetje, kupčijsko pogodbo s Perzijo storiti — avstrijskega kupčijskega opravnika na dvoru v Teheran postaviti; — general konsulat v Tavrisu napraviti.

* Kmalo se bodo novi listki državnega zaklada po 1 in po 2 gold. izdali. Lepi bodo kakor so po 5 in po 10 goldinarjev. Zavolj tega se bodo pa ogerski scasoma nazaj pobrali.

* Narodna banka je sklenula v Peštu podružnico napraviti, in ta predlog je ministerstvo denarstva že poterdilo.

* Časopisi za gotovo naznanijo, da bo predsednik ministerstva, knez Schwarzenberg v Draždane se podal, kjer se bodo pogovori o nemških zadevah sklenuli.

* V „Czas“ se piše 29. pr. m.: Madjarski izselniki se vedno na Francosko, v Piemont in v Schweizo preseljujejo. To ni prav in policija bo primorana jih siliti, se v Ameriko preseliti.

* Denar v papirju večje zaupanje dobiva, agio pada; to je veselo znamenje.

Česka.

Sablja, katero je general Kničanin českomu narodu v dar poslal za častna samokresa, je že prišla k ondašnjemu deželnemu poglavarstvu. Shranula se bo v českom muzeumu.

Slovaška.

Gospod minister uka, grof Leo Thun je zavolj zmešnjav v slovaških učilnicah, posebno v Požunu in v Košicah pri rabi slovaškega jezika, ker vsak uči, kakor se mu prav zdi, ukazal, da naj se derže jesika in oblik v kterih državni zakonik in vladni list izhaja.

Serbsko.

V „Srbske nov.“ se iz Temišvara piše, da je njegovo veličanstvo dovolilo prebivavcem Šent-Tomaža in okoljšine iz državne denarnice 200,000 gold. proti tem posoditi, da bodo ta znezek v sedmih letih plačali.

* „Naplo“ hoče za gotovo vediti, da je prišel vladni dopis na finančno vodstvo vojvodine, po katerem bodo prebivavci, ki so v vojski mnogo terpeli, 10 let vsega davka oprosteni.

Dalmacia.

V Kotaru so 26. pr. m. moža, po imenu Gajo Jovov Odilović, po domače Lučić, iz Krivošč zavolj doprinešenega tolovajstva obesili. Kaj tacega se ondi še ni zgodilo, kar so Benečani ondi vladati nehali. Prebivavci so se tega hudo vstrašili.

Galicia.

Prineski za gališko-ruski narodni dom (muzeum) so znesli do konca aprila 16,199 gold. 55 kr. v srebru; potrosilo se je 2108 gold. 55 kr., tedaj še ostane 14,091 gold. gotovine.

Lvovska vseučilišna knjižnica, ki je v ognju leta 1848 25,000 zvezkov zgubila, se bo spet dvignula; grof Borkovski ji je podaril 15,000 zvezkov.

Sedmograško.

„Pester Ztg.“ naznani iz Schätzburga v Erdelju, da je ondi tat v ječi, ki svojo ženo ali svojega sina v ječo pošlje, ko ima doma ali na polju opraviti in ko svoje opravila opravi, gre spet sam v ječo.

Lombardo-beneško kraljestvo.

Naredbe svobodno barkostajo Benetk zadevajoče se bodo skoraj razglasile. Druzega polleta se bo barkostaja odperla.

* Kako varno je po Laškem popotovati, se iz tega vidi, da je bilo v Adrii na Benečanskem, konec pr. mesca v treh dneh 18 roparjev, od 6 do 20 let v teško ječo obsojenih.

Tuje dežele.

Bosna.

Naj novejši novice iz Bosne naznanijo, da je Omer paša v Novem. Gospoda generala Burića je ban tje poslal, Omer pašata pozdravit.

* Bosniška vstaja je reven konec storila. Omer paša je gospod v celi Bosni. Vodji vstajnikov begajo, njih več je na avstrijski zemlji. Seraskier stoji pri Zasinu in močne patrole hodijo po vsih krajih. V terdnjavi Bihač je 60 ujetih. Rodovine, ki so na avstrijske tla pribežale, se vračujejo, ki so iz Bihača in njega okolice so večidel vse imetje zgubili, ker so vojaki vse požgali in poropali.

Turška Serbska.

Iz Belgrada se piše v Narodne nov.: Spomlad nastopa in novo življenje se budi v svobodnem belem mestu Jugoslavenstva. Kamor

koli se ozreš, povsod vidiš, kako se iz razsutih, s kervjo trinostva nekdaž oblitih tla, dvigajo slavenske poslopja. Kdor je pred 15. letmi vidil Belgrad, ga bi sedaj celo spoznati ne mogel. Pred 15. letmi je celo mesto obstalo iz okopov, na kterih so stali, kakor še zdaj, štiri veliki gradovi, namreč sirieć savararoš, stambul in vidin kapia. Razun tega ni bilo ne hiš, ne koč. V 15. letih se je mesto stegnulo od varoš-kapie proti Vračasu za dobro uro hoda, kjer stoji kakih 1000 lepo zidanih hiš. Ta stran mesta na Savi ležeča se zove serbska varoš. V njej so vse javne opravila starašinstva; kneško poslopje, ministerstvo, višje sodništvo, kosarne, vojaške bolnišnice, topolivnica, vojaška akademija in konsulati zunajnih deržav. Notrajno mesto se zove stara varoš, in tudi to od dne do dne napreduje. Znamenito je v njem poslopje, ki se z velikim svojim četvoroglatim prostorom in z lepimi visocimi palačami liči. Posebne stavbe v tem mestu so; prekrasna cerkev metropoška z velikim tako rekoč iz zlata zlitim zvonikom, ki se več milj okrog blešči. Potem je posebno znamenito poslopje kneza Michaela, to poslopje je v Belgradu to, kar je Palais royal v Parizu. Tudi v starem mestu se bo letos napravilo poslopje kneza Aleksandra Karagiorgievića z hakrom pokrito in sozidano po najnovejšem okusu. Knez tudi misli še letos veliko gledišče zidati začeti. Prostor za to je že odločen in odmerjen. Gledišče bo stalo v središču mesta.

Vsak, kdor Belgrad vidi in pozna, pravi, da bo Belgrad enkrat eno naj lepših mest Evrope.

Da pa to mesto materialno tako napreduje, se ima pripisati svobodnemu razvitju naroda. Narod, kteri ne terpi stisk, mora kmalo v cvetju stati. Serbia, včeraj tako rekoč barskega jarma rešena, bo kmalo prekosiła druge narode, ki stoje pod uplivom druzega življa.

Drugi izvir materialnega blagostanja tega mesta in te cele zemlje, je kupčija. Razun Beča in Tersta stoji Belgrad na prvem mestu. Razun vradnikov se skoraj vsak s kupčijo peča. Kupčuje se naj bolj z Carigradom in Mececonio, v zapadu s Terstom, Dunajem, Peštom in Lipsio. Zdi se pa, da se bo ta kupčijska zveza z Nemškim, posebno z Avstrijskem kmalo promenuli.

Sklenjeno je že cesto narediti iz Belgrada do jadrjanskega morja in na tako vižo se bo začelo kupčevati z Angleškim in Francoskim. Tukajšni kupci se tega zlo vesele, ker bodo potem, kakor pravijo, bolji stali.

Podonavske knezovine.

„Kronst. Ztg.“ naznani iz Bukaresta 24. aprila: Cesarski ruski vojaki so se domu napotili. Posadke, ki so stale v Pitecu in v mestih do Fokšana so že na poti in se bodo pri Levi in Tamoravi čez Prut podali. Vojaki, ki so bili v Moldavi, gredo v Skuleni in bodo tudi čez reko Prut stopili. Otomanski vojaki gredo pri Gjurgievem in Kalarašu čez Donavo in se zbirajo v Šumli in Silistri.

Bulgarska.

Iz pisma iz Kolofera na Bulgarskem v zamemo sledeče o vravnavi učilištva pri tamošnjem slovanskem rodu:

Starši morajo, ko otroke v šolo dajo, pismemo poterditi, da jih ne bodo pred šestnajstimi letmi iz šole domu vzeli. Bulvarnica učiliške naprave ima nove koristne bukve, šolske vredbe so novejšemu času primerne. Preteklo leto so se sledeči predmeti učili: Veroslovje, dogodivščina starega in noviga zakona sv. pisma, dogmatika in moralno bogoslovje; občna in posebna dogodivščina Bulgarskega, logika, psihologija, dogodivščina modroslovja, dogodiv-

ščina slovstva, slovansko slovstvo, občno zemljoznanstvo in statistika Bulgarskega, potem bulgarski, staroslavenski, gerški, latinski, francoski in ruski jezik s slovstvom vred in tudi elementarno računoslvoje. V sebotih pojejo narodne pesmi in v nedelih poslušajo javno evangelsko učenje. Fantov je v šoli kakih 300 in deklic kakih 80.

* Iz Bulgarskega se piše 25. aprila v Reichsztg. sledeče.

V novejših časih so mnogo govorili od upliva vstaje v Bosni na Bulgarsko in so znabiti mislili, da tukaj ravno tisto mnenje vlada, kakor v Bosni. Na mestu od tako nevarnih reči ni duha ne sluha. Da so se ljudje v Vidnu zaperali, ni vzrok kaka namenjena vstaja bulgarskega naroda. — In vendar beremo v „Augsburger Ztg.“ v dopisu iz Carigrada, od preganjbe kristjanov, katero je bulgarski deželni poglavar učinil.

Nemška.

Pruska vlada bo tirjala, kakor se govori, da se nenemške dežele pruskega kraljestva nemškej zvezi prištejejo.

* Govori se, da bo tudi pruski kralj v Varšavo se podal, ruskega cara obiskat.

* Pruska vlada naznani, da se bo vsaki prenapredbi opravnega reda pri nemški zvezi zoperstavila. — V saksonskih vojvodstvih Angličani zoper Avstrijo ljudi šuntajo.

Francoska.

Telegrafiško naznanilo poroči, da se govori, da je v Lionu nemir vstal. To pa se bo teško poderdilo, ker druge naznanila od tega nič ne povedo.

* V Parizu so skrivno tiskarnico zapazili, ki je socialističke spise razširovala. To je toliko večje pomembe, ker se govori, da bo sta dva uda narodnega zbora zavolj tega v preiskovanje prišla.

* Praznovanje 4. maja v Parizu, kakor smo že naznanili, je brez nepokoja prav tiho, pa tudi brez vsega nadušenja preteklo. Naj večje vesele je to, da Pariz ni gledal barikad po ulicah.

* Iz Pariza se piše, da je bilo 4. maja vse pripravljeno, ako bi se bil punt pričel, ga udušiti. Vojaki so stali opravljeni v kosarnah, konji osedlani. Na večer so rudeči shod napovedali, katerih se je tudi 2—3000 zbralo in čakali povelja. Povelje je tudi prišlo, da naj se domu podajo. Igra je le preneščena, pa ne dvignjena. Pozivi rudečih kažejo, kaj imamo pričakovati. Vsi ti pozivi so pristni in tudi pismo, v katerem stoji, da so perve krogle za Cavaignaca in Girardina.

V London se do zdaj še ni zlo veliko ljudi, od tod podalo, kakih 60—80 na dan.

Časopisi govori, da se bo en oddelk avstrijskih vojakov iz Toskane podal. Naše pisma pa ravno nasprotno terdijo, namreč, da se bodo vojaki pomnožili in sicer po želji velikega vojvoda na 20,000 mož.

Laška.

Francoska posadka v Rimu se neprenehoma vterduje, da bi vsako vstajo, ki bi se znala prigoditi, zamogla udušiti. — Iz Florenca se revolucijski tiskani listi na dolgo in široko pošiljajo; kje da se tiskajo se še ni zvedilo.

* Minister Baldasseraic je v Florenci novico prinesel, da je bila pogodba o železnici v Rimu 1. t. m. od ministrov Avstrije, Rima, Toskane, Modene in Parme podpisana.

Angleška.

Časopis „Times“ od množice v Londonu med obertniško razstavo takole govori: V Londonu je s predmestji vred 2,500,000 ljudi. Iz združeniga kraljestva jih bo ravno toliko v glavno mesto prišlo, kar zneze 5 milijonov.

K temu pridejo še iz zunajnih deržav; samo 300,000 Francozov pride razstavo obiskat. Na vsako vižo bo v Londonu vsak dan dvakrat toliko ljudi, kakor jih je v drugih časih.

* Med tem, ko se ljudstvo na Angleškem veseli obertniške razstave in poslance tujih dežel v svoji sredi gostuje, le eden žaluje v Londonu, ki se slovesnosti ne more vdeležiti in ti nesrečnik je lord Rusel. V kratkem se je njegov predlog dvakrat razbil. Ministerstvo se je na tako vižo moralo prepričati, da so njegovi dnevi odšteti in konec deržavnega zbora bi znal tudi njegov konec biti.

Zadeva, o kateri je ministerstvo padlo, je zlo važna v sedajnih razmerah velike Britanije. Šlo je za dohodkine davek. Mnogo previdnih mož na Angleškem ima tak dohodkine davek za nepravilnega in nevarnega. Ta davek zadene vse dohodke brez razločka natore in gotovosti terpeža. Gotovo ni prav na enako vižo na vedne ali le za čas življenja, ali le en čas terpeče dohodke davek naložiti.

Portugalska.

Gibanje na Portugalskem je pomenljivo postalo. Saldanha, ki je že v begu bil, je novo moč dobil in je zdaj gospod v Oporto. Ta imenitni kraj je že večkrat na Portugalskem vstajo razločil. Večkrat je od tod prekucnula celo deželo poplavala in vlado prekucnula. Že ob časih don Pedra in don Miguel-a je bilo to mesto razločivo. Kmalo se bo pokazalo, kam da se bo vstaja obrnula.

* Telegrafiško naznanilo pove, da je grof Tomar iz ministerstvo stopil, ker mu Saldanha zuga; druga novica tudi pravijo, da se je kraljica na angleško barko v varstvo podala.

* V „Allgemeine Ztg.“ se piše o poslednjih dogodbah na Portugalskem sledeče:

Vojskovodja Saldanha je eden naj boljših generalov, če ne najboljši na Portugalskem, in on se je zdaj spuntal, ministerstvo podreti. On je vnuk velicega Pombala, izobražen v djanški šoli Wellingtona, kterega je cesar don Pedro mnogo obrajtal ne le zavolj zaslug, ko je kraljica donna Maria na prestol prišla, ampak tudi še zavolj poznejšiga vedenja, ker je kraljici večkrat prestol obvaroval. To se je posebno o letih 1846 in 1847 zgodilo, ko se je skoraj cela dežela spuntala in Saldanha je vstajnike pri Torres Vedras potolkel. On bi bil vstajo vdušil, ako bi skrivni in očitni poslanci Angličanov ne bili z denarjem in orožjem pomagali, tako, da je poslednjič morala španska armada kraljici pomagati. Ta pomoč je tudi o pravem času prišla in punt je bil končan, ker Angličani so morali zdaj lastno delo poderati. Da so pa to kolikor mogoče milostljivo storili, so zapisnik sestavili, kterem se je morala kraljica zavezati vsim vstajniškim glavarjem milost skazati in jih v svoji časti in stopnji obderžati.

Saldanha je bil poznejši vodja stranke, ki se je zoper ministra Thomara uperla. On je skušal kraljico primorati, da bi mu bila slovo dala, se ji je pa na tako vižo zameril, tako, da ni le stopnje zgubil, ktere je prosil odvezan biti, ampak tudi vse drugo; Saldanha je pa mož, ki nima nič premoženja in živil je vendar po grofovsko. Ker je poslednje leta le pičlo preskerbljen bil, ga je to moralo zdražiti, posebno zoper moža, ki je bil vzrok njegovega pada; kaj čudo tedaj, da je vstal in se zoper grofa Thomara dvignul.

* Geslo vstajnikov na Portugalskem je: „Bog živi dono Marijo II. in vstavno vlado!“ Vsi hočejo svobodo in red; oni hočejo tisto čisto in ne goljufovo svobodo, katero jim je neumerli cesar don Pedro IV. dal.

* Ker je moral grof Thomar in z njim por-

tugalsko ministerstvo odstopiti, je poklican vojvoda Terceira, novo ministerstvo sestaviti. Med tem se pa vstaja širi po celi deželi. Saldanha tirja, da naj vsim prijatlom Thomar-a vlada slovo da. Neka novica iz Madrida pove, da je Saldanha zvoljen za portugalskega predsednika v ministerstvu.

Turška.

Na otoku Samos so zmešnjave končane. Deželni poglavar je odperl deželni zbor in je v imenu turške vlade obljubil, političke rane zaceliti in je zraven tudi več glavarjem vstajnikov prizanesel.

Egiptovska.

Vojska Egipta obstoji iz 8 pešnih polkov po 1080 mladenčev, iz 6 polkov konjkov po 600 vojakov, iz dveh čet saperjev in minerjev, 4 topničarskih polkov, 3 pešnih zamorskih polkov in 3000 konjkov. Pomorska sila obstoji iz štirih linealnih brodov, 4 fregat in 5 parobrodov.

* Od vstaje v Egiptu se zdaj sledeče zve: 5 dni hoda na jugu od Obeida, glavnega mesta Kordufana žive zamurci na hribih Tegele, ki pašatu Egipta tribut plačujejo. Pred nekterimi tedni pošlje Latif paša, general guvernur Sudana 1800 vojakov in 1200 zamurcev hribov Tegele pod poveljstvom Rustum Efendia, tribut pobrati, med tem, ko je Mohamed Wavli 600 nerednih konjkov pod svojim poveljstvom imel in na strani mudira Kordufana Abdel-Kader Bey-a. Ko pridejo do imenovanih hribov, tirjajo od šeh Nazara, glavarja zamurcev, tribut naglo odrajtati. On merzlo odgovori, da je njegov rod svoboden kot tica v zraku in da nikomur tributa ne plača. Rustum Efendi vojakom ukaže naprej udariti in puške paliti. Njegovi vojaki pa nočejo na svoje rojake streljati; oni se obernejo in umore poveljnika kakor tudi še drugih 12 častnikov, in se potem s strašnim vpitjem, k svojim rojakom podajo, ki so hribe posedli, in vzamejo orožje in vse drugo saboj. Mohamed Wavli jih hoče s konjki zadržavati, pa kakor plaz se vsuje Naser s kakih 1000 konjkov iz hribov in teške gorjače pobijejo vse, kar jim na pot pride. Kmalo polovico konjkov Mohamed Wavli-a pobijejo; on sam pade, in z njim Abdel-Kader beg, ostali vojaki pobegnejo. Koj ko Latif paša to neprijetno novico zve, pošlje Musa bey-a z malo trumo turških konjkov na mesto, ker je bila pa premajhina, ni nič opravila. Musa bey se spet nazaj verne.

Novice iz Kartuma pripovedujejo, da so Abisinci 18 vasi v Senaru v deželi Kutaraf poropali in požgali, brez da bi jih bil zamogel Latif paša overati, ki vedno gostje obhaja in če je prav pri volji steklenice na glavah svojih gostov drobi. — S kupčijo je v Kartumu zlo slabo. Evropejci, ki tam stanujejo, močno žele, da bi Latif paša odstopil.

Amerika.

Časopisi iz New-Jorka pravijo, da se je letašnjega leta veliko več ljudi iz Evrope v Ameriko preselilo, kakor lansko leto. Mesca marca je prišlo v New-Jork 16,053 izselnikov, namreč 12,633 Ircov, 805 Nemcev, 1736 Angličanov. V New-Jork je prišlo izselnikov vsih skupej v prvih treh mescih

leta	1850	1851
mesca januarja	14,154	14,709
„ februarja	3,206	8,177
„ marca	5,569	16,053

Skupej 21,929 38,939

Tedaj je se jih je letašnje leto za 17,010 več v Ameriko podalo, kakor 1850.

Kdor želi v vradnim ali pa v oannilnim listu karkoli si bode naznaniti, plača za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni list št. 25.

novi postavi za plačati; kdor sam ne utegne v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi sestavek v nemškem jeziku poslati, proti tem, de od vsakih treh tiskanih verst en krajezar zaprestavljenje odraja.

k 38. listu Ljubljanskiga časnika, v torik 13. Vel. travna 1851.

Št. 3811/516 **Oznaniło.** (83.) c 1

Visoko c. k. ministerstvu je po sem dopeljm razpisu od 23. aprila t. l. št 2972/H. M. sledeče pooblastnjenja po odločbah najvišjiga patenta od 31. marca 1832 podeliti za dobro spoznalo.

1) Antonu Tichy-u, na Dunaju v mestu št. 390, za znajdbo in poboljšanje v rabi gaza, da se priprave s tekočinami napolnjene, sogrejejo, ravno tako tudi pohištya sogrejejo in zračijo, na dve leti. Odperti popis pooblastnjenja leži pri c. k. deželnim poglavarstvu, kteriga zamore vsak pregledati. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

2) Ravno temu, ravno tukaj, za poboljšanje elektro-magnetiških priprav, oznanila naznanovati in sporočevati; na dve leti. Odperti popis pooblastnjenja leži pri c. k. deželnim poglavarstvu, kteriga zamore vsak pregledati. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

3) Jakobu Fr. Henriku Hembergerju, na Dunaju v mestu, št. 785, za popravo ravnanja pri toplenju rude z rabo noviga kalupa tako, da se mnogo stroškov prihrani, ker se delo pomanjša, na pet let. Da se znajdba na skrivnem ohrani se je poprosilo.

4) Ravno temu, ravno tu, za znajdbo poprave priprav pri kurjavi, ko se s porabo Koaka, premoga ali drugih gorjav stanovališča, kuhinje, belišča, potem javne naprave, delavšnice in fabrike na posebno vižo z prihranjenjem kurjave zamorejo kuriti, na pet let. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

5) Ravno temu, ravno tu, za znajdbo in popravo cevnote peči za kurjavo vsih peči z gazno kurjavo na pet let. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez premislika rabiti.

6) Jožefu Bleiweis, tapecirarju, na Dunaju St. Ulrich št. 49 in 49, za znajdbo gibljivih elastičnih, preoblečenih sejnih slonil, na dve leti. Da se znajdba na skrivnem ohrani se je poprosilo.

7) Filipu Nikolaju Kollerju, c. k. dvornimu sedlarju, na Dunaju, Leopoldstadt št. 538, za znajdbo gibljivih vozovih stopajev, ki se skupej denejo in navzadej pod vozom skrijejo, tako, da se ne vidijo, ako se voz od strani pogleda in toraj očesa ne žalijo, na eno leto. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo.

8) Augustu Kehne, inženirju societé John Cockeril v Belgii po dr. Evgeniu Meyerle od Mühlfeld, dvornimu in sodniškemu pravdosredniku, stanujeta oba na Dunaju, poslednji št. 850, za znajdbo posebne priprave hlapona ki je bolj pripraven za rabo pri kurjavi premoga, kakor tudi sploh za loži kurjavo na pet let. De sa znajdba na skrivnem ohrani se je poprosilo. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti. Tuj popis je pridjan.

9) Jožefu Neus, tehnikarju iz Porečja v Hainburgu na spodnjim Avstrijanskim, za znajdbo varstvenih sór pri vozovih, ker se pri posebnim vravnanju sore ne le veči varnost in terpež doseže, ampak tudi dergnenje zlo pomanjša, mazanje zlajša, in ni treba ne koles zaverati in se tudi ne bati, da bi iz tečaja ušli, na eno leto. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez premislika rabiti. Tuj popis je pridjan.

10) Franerisu Armand Thouret, zlatarju po Frideriku Rödigarju, v Parizu, na borsnim tergu št. 31, poslednji stanuje na Dunaju, St. Ulrich št. 50, za znajdbo modeliranja vsake sorte reči v globokim in v zvišanim delu, z galvanoplastiko in porabo stopljivih reči, ki so v galvanski kopvi nestopljive, nestegljive, in se napravijo, da so popolnoma dobri elektriški vodi, na dve leti. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez premislika rabiti. Tuj popis je pridjan.

11) J. G. Domenu, hišnimu posestniku na Dunaju, za popravo priprav kis-hlapnih pôtnih kopev, na pet let. Da se znajdba na skrivnem ohrani, se je poprosilo. V javnih zdravniških zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

Ljubljana 30. aprila 1851.

Gustav graf Chorinski s. r.
deželni poglavar.

Št. 1922. **Razglas.** (85.) c 1

Jakob Žabec sin Jerneja Žabec-a iz Studenca, je v tožbi zoper neznane dediče (verbe) al pravne naslednike Lorenca Smerdela iz Studenca in seer 9. Aprila 1851 pod šte. 1922 c. k. senožeško sodnijo prosil, de naj razsodi, de je vlastnik zemlje v Studencu ktera je v zemljiških (gruntnih) bukvah bivše senožeške grajšine, pod Urb. šte. 357/3 zapisana in de ima pravico sledeče zastarane dolge in neveljavne pisma iz gruntnih bukev izbrisati namreč:

1. Dolžno pismo 4. septembra 1817 intab. v prid Antona Urbas-a za 138 gold. 5 kr.

2. Pismo Jožefa Devjak-a od 15. januarja 1803 intab. za dolg 500 gold. kteri je bil Dr. Rus-u 14. aprila dan 1806 cediran.

3. Dolžno pismo Matijata Dolenc-a od 19. februarja 1807, intab. za 1200 gold.

4. Dolžno pismo 22. januarja 1809, intab. v korist Martina Gril-a iz Orehka.

5. Dolg 1200 gold., intab. z dolžnim pismam 17. januarja 1810 za Antona Mahorcic-a.

4. Najemni spis 15. oktobra 1810, narejen z Andrejem Doles-am zastran najemšine 1396 gold.

7. Dolg 99 gold. 8 $\frac{3}{4}$ kr., intab. s pismam 4. marca 1811 za Antona Klančerja.

8. Dolžno pismo Jerneja Ferjančič-a, intab. za 117 gold. 49 kr. in

9. Pogodbo storjeno 26. dan aprila 1805 z Antonam Pregel-nam in Andrejam Vizjakam iz Oul zavolj dolga 641 gold.

Imenovana tožba se bo 15. dan julija 1851 ob 9. uri dopoldne pri podpisani sodniji ustmeno obravnovala.

Kar se dedičam (verbam) al pravnim naslednikom Lorenca Smerdela in intabuliranim zaupnikom, ki so te sodniji tudi neznani, s pristavkam na znanje da: de je ta sodnija za nje in za njih stroške zagovornika, namreč Jerneja Smerdela iz Studenca kuratorja izvoljila. in de naj sami k dnevu pridejo al pooblastenca pošlejo, ali pa kuratorja njih pravne pomočke na znanje dajo, če ne se bo ta pravda, ako ne bodo to storili, s kuratorjem obravnovala, in dokončala.

C. k. sodnija v Senožečah 9. aprila 1851.

C. k. okrajni sodnik
Jenko.

Št. 886. **Proglas.** (86.) c 1

C. k. okrajno sodništvo v Teržiču s tem naznani:

Da je v eksekutivni reči gospoda Jerneja Mali-a iz Teržica, po gospodu dr. Napretu, zoper Jakoba Sorčana iz spodnjih Dupelj zavolj dolžnih 659 gold. 41 kr. in 209 gold. c. s. c. kakor se je iz sodniškiga obravnanja 14. augusta 1849 pokazalo, dovolilo v eksekutivno prodajo posestva poslednjiga, ki je bilo po zapisniku od 14. decembra 1850, št. 1248 od sodništva na 490 gold. cenjeno. Obstoji a) iz tretjiga dela zemljiša ki je podverzeno grajšini v Predvoru pod urb. št. 296, cenjeno na 350 gold., b) iz kajže, v gruntnih bukvah krajnskiga mesta pod r. št. 5 zapisane cenjene 80 gold., c) iz njiv, v gruntnih bukvah cerkveniga posestva Sent Vida in Martina v spodnjih Duplah pod urb. št. 11, 15 in 17 zapisanih, cenjenih na 60 gold. potem družiga imetja, v vrednosti 46 gold. 30 kr. Dražba bo 30. maja, 30. junija in 30. julija, vsak dan dopoldne od 9 do 12 na mestu posestva s pristavkam, da se posestva pri prvi in drugi dražbi ne bodo pod cenitno ceno prodale, kar bi se le pri tretji dražbi zgodilo.

Cenitni zapisnik, izpis iz gruntnih bukev in dražbeni pogoji se zamorejo vsak dan med vradnimi urami pri tukajšni vradni pregledati. C. k. okrajno sodništvo v Teržiču 31. aprila 1851.

Aichelburg s. r.
okrajni sodnik

Št. 1409. **Oznaniło.** (87.) c 1

Pri tem c. k. poštnim vodstvu je stopnja poštniga aspiranta spraznjena, za ktero se konkurs s pristavkam razpiše, da morajo prosivci za to svoje dobro osvedočene prošnje najdalj do konca maja t. l. pri tukajšni vradni vložiti.

Po odločbah predpisa glede pogojev za vstop v državno poštno službo se mora v prošnjah dokazati:

- Dopolnjeno 18 leto;
- Dobro zdravje;
- nravno zadržanje;
- Znanost domačiga in tudi drugih jezikov, kdor jih zna;
- tudi absolutorij z dobrim vspeham doveršenih rednih predmetov zgornjiga gimnazia v domači državi ali pa realne šole; zraven se opomne, da so na enaki stopji tudi učilnice vojaske akademie v Neustadtu inženirske akademie na Dunaju, učilnica kadetov v Tulnu in Olumucu, potem mornarska in kujčijska in navtiška šola v Terstu.

C. k. poštno vodstvo
Ljubljana 8. maja 1851.

Hofmann, s. r.

Št. 669. **Oznaniło.** (88.) c 1

S koncam septembra t. l. se bo spraznjena stopnja poštniga ekspedinta v Senožeču postavila.

Ta poštna ekspedicija se ima pečati s preskerbovanjem pisemskih in vožnopoštnih pošilitev in pošne pošilitev od poštniga kundukterja berzovozne in Male pošte prejemati in jim jih izročevati na obe strani. —

S to poštno eksepedicio, ki se bo podelila po službeni pogodbi, je za preskerbovanje poštnih opravkov in za vradne potrebe 130 goldinarjev v srebru odločenih, poštni ekspedit je pa zavezan ali v gotovini ali v blagi kavejjo za 200 gold. vložiti, kakor tudi potrebno primerno stanico za poštno ekspedicio preskerbeti.

Prošivci za to stopnjo se toraj povabijo, svoje prošnje s tem, da skažejo starost, nravno zadržanje, potrebno zmožnost, potem pripravno, na državni cesti ležečo izbo z drugim posestvam vred, do 15. junija t. l. pri podpisanim c. k. vodstvu se pismeno oglasiti.

C. k. poštno vodstvo
Ljubljana 8. maja 1851.

Hofmann s. r.

Št. 1428. **Oznaniło.** (89.) c 1

Zavolj preterganja občnja na cesti skoz Zidani most se je vsakdanjska Male pošta med Ljubljano in Zagrebam ustavila in zavolj tega se je od današnjiga dne dokler bo občnje preterganjo skoz Zidani most dvakrat na teden Male pošta v Sisek vstanovila, ki vendar razun velikiga voza popotnikov ne sprejema.

Te Male pošti boste tedaj vsako seboto in vsak torek zvečer ob osmih od tukaj šle, drugi dan ob šestih zvečer v Zagreb prišle in iz Zagreba, kakor do zdaj, v nedeljo in v sredo se ob 12, po noči v Sisek podale.

Nazaj pride Male pošta kakor navadno v pondelik in četertik 50 minut čez 10. uro Zagreb in odide potem iz Zagreba kakor do zdaj ob 1 uri zjutraj vsak torek in petek, vendar na cesti skoz Novomesto v Ljubljano, kamor doide med deseto in enajsto uro zvečer.

Razun tega se bodo med časam, da se občnje skoz Zidani most z Male pošto spet vstanovi, vsak dan po prihodu ljubljanskiga zjutrajniga vozovlaka jezne pošte v Zagreb poslale.

C. k. poštno vodstvo Ljubljana 10. maja 1851.